

Zápis

z obhajoby disertační práce paní **PhDr. Marie Farkové**, konané dne 18.9.2015 od 10.00 hodin na Katedře pedagogiky FF UK v Praze.

Téma práce: „Adolescenti s mentálním postižením v dětských domovech a dětských domovech se školou na cestě k dospělosti.“

Přítomní:

doc. PhDr. Růžena Váňová, CSc.

doc. PhDr. Radomír Havlík, CSc.

doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc.

doc. PhDr. Jaroslav Kořa

doc. PeadDr. Jan Slavík, CSc.

prof. Ing. Milan Slavík, CSc.

PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.

Předsedkyně komise doc. PhDr. R. Váňová, CSc., zahájila obhajobu a představila přítomným kandidátku.

Školitel doc. PhDr. J. Kořa seznámil komisi s uchazečkou a její disertační prací, představil profesní zaměření kandidátky, její bohatou publikační i odbornou činnost. Školitel poukázal také na problematické body výzkumného problému, pozitivně ocenil výběr náročného tématu kandidátky. Zmíněna byla také kvalitativní povaha výzkumu i obtížná dostupnost výzkumného vzorku. Design práce byl hodnocen jako složitý a náročný.

Kandidátka následně seznámila přítomné se svou disertační prací. Práce je uchazečkou vnímána jako multidisciplinární a mnohovrstevnatá. Hlavním cílem práce je zjistit, popsat, analyzovat a porozumět tomu, co naplňuje každodenní život dospívajících s mentálním postižením v dětském domově a co si představují v souvislosti s vlastní budoucností. Popsán byl design kvalitativního výzkumu, teoretické ukotvení, využívané metody a postupy. Vysvětlena byla volba výzkumného vzorku, prezentovány byly výsledky a závěry výzkumu, zhodnocen byl i přínos práce pro pedagogickou teorii.

Výzkumná otázka: Bylo stanoveno 14 výzkumných otázek reflektujících témata: vymezení dospělosti adolescenty, představa budoucího uplatnění, hodnocení vlastních obav a jistot, stanovení vlastních cílů, stanovení dílčích kroků směřujících k vytyčeným cílům

Metodologie: kvalitativní výzkum, semistrukturované moderované skupinové interview, individuální rozhovory; škály; otevřená kódování, rekurzivní proces, axiální kódování

Výzkumný vzorek: metoda „snow ball“, 3. fázový výběr

Závěr: Vyvození poznatků, jak výzkumná skupina vnímá klíčová témata související s ústředním termínem „dospělost“. Data získaná v průběhu výzkumu kandidátka sestavila do bloků dle zvolených otázek. Přínos práce je vnímán zejména v rovině nového náhledu do vnímání dospělosti jedinci s mentálním postižením v dětských domovech obou typů.

Poté oponenti přednesli závěry svých posudků. Doc. PhDr. R. Havlík, CSc., přednesl kladné hodnocení, zmínil přesahy práce a užité metodologie, pozitivně byla hodnocena také teoretická část z oblasti problematiky výchovy. Jako vhodně stanovené oponent vnímá limity empirického šetření. Zmíněna byla nejasnost vztahu termínů obyvatel dětského domova – jedinec s mentálním postižením v kontextu práce kandidátky.

Doc. PhDr. J. Kořa v zastoupení přednesl posudek oponentky Mgr. Terezy Bariekyzahyové, Ph.D.: Vznese požadavek na přísnější definice mentálního postižení (kognitivní, komunikační apod.). Artikulovány výhrady k designu výzkumu a jeho kvalitativnímu pojetí, k výběru výzkumného vzorku a absenci diferenciací vzorku dle hloubky mentální retardace probandů. Chybí seznam použitých kódů pro narativní analýzu. Chybí srovnání s jinými autory v oblasti závěru, zkratkovitá interpretace některých výsledků. Pozitivně bylo hodnoceno zvolené téma práce a oceněna náročnost výzkumného pole i celkového výzkumu. Vznese dotaz - jaká byla kritéria mentálního postižení při výběru respondentů?

V obou případech byla doporučena obhajoba.

Kandidátka PhDr. Marie Farková odpověděla na posudky oponentů. Zdůvodněno bylo rozhodnutí volby designu výzkumu, vysvětlena specifika výzkumného vzorku (děti z dětských domovů s mentálním postižením). Doplněn byl seznam kódů a odůvodněno, proč nebyl součástí disertační práce. Vysvětlena byla také difference v užití terminologii – obyvatel dětského domova a jedinec s mentální retardací v kontextu provedeného výzkumu, zdůvodněna metodika výběru probandů.

Oponenti se vyjádřili k vystoupení kandidátky. Odpovědi byly hodnoceny jako uspokojivé.

Diskuse:

Prof. Ing. Milan Slavík, CSc.: Dotaz na výzkumný vzorek – jsou vnímány odlišnosti u jedinců s mentální retardací v rodinách a v dětských domovech? Podána uspokojivá odpověď, akcentovány byly rozdíly v aspiraci jedinců z uvedených skupin.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování: počet členů komise 6 – přítomno členů komise 6 – kladných hlasů 6

Komise navrhl udělit titul doktor (Ph.D.).

Zapsal Mgr. Petr Šusta

Předsedkyně komise doc. PhDr. R. Váňová, CSc.

Kontrola zápisu: doc. PhDr. Jaroslav Kořa – předseda OR

